

Sygn. akt I KZ 9/21

POSTANOWIENIE

Dnia 27 kwietnia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Stępka

Protokolant Jolanta Włostowska

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Ingi Jasńskiej
po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 27 kwietnia 2021 r.

w sprawie skazanego J. K.,

zażalenia prokuratora na postanowienie z dnia 16 lutego 2021 r., w sprawie o sygn.
akt Ko (...) Wojskowego Sądu Okręgowego w W.,
o odroczeniu wobec skazanego wykonania kary łącznej 2 lat pozbawienia wolności
na okres jednego roku,
na podstawie art. 437 § 1 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie.

UZASADNIENIE

J. K. został skazany prawomocnie wyrokiem Wojskowego Sądu Okręgowego w W. z dnia 12 marca 2019 r., w sprawie o sygn. akt So (...), na karę łączną 2 lat pozbawienia wolności. Po rozpoznaniu wniosku obrońcy skazanego w przedmiocie odroczenia wykonania kary, Sąd ten postanowieniem z dnia 16 lutego 2021 r., w sprawie o sygn. akt Ko (...), na podstawie art. 151 § 1 k.k.w. odroczył wobec J. K. wykonanie kary łącznej 2 lat pozbawienia wolności na okres roku, tj. do dnia 16 lutego 2022 r.

Na to postanowienie zażalenie wniósł w dniu 24 lutego 2021 r. prokurator Wydziału do spraw Wojskowych Prokuratury Okręgowej w W. Na podstawie art. 20 § 2 k.k.w., art. 21 k.k.w., art. 153a § 2 k.k.w. oraz art. 459 § 2 k.p.k. zaskarżył orzeczenie w całości i na podstawie art. 438 pkt 3 k.p.k. zarzucił błąd w ustaleniach

faktycznych mający wpływ na jego treść, polegający na błędnym przyjęciu, że natychmiastowe wykonanie kary pozbawienia wolności orzeczonej wobec J. K. pociągnęłoby dla skazanego zbyt ciężkie skutki, podczas gdy prawidłowa ocena materiału dowodowego prowadzi do wniosków przeciwnych.

W konkluzji skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia.

Zarządzeniem z dnia 25 lutego 2021 r. Prezes Wojskowego Sądu Okręgowego w W. orzekł o przyjęciu tego zażalenia. W dniu 26 lutego 2021 r. Wojskowy Sąd Okręgowy w W. postanowił przekazać zażalenie do rozpoznania Sądowi Najwyższemu uznając, że nie zasługuje ono na uwzględnienie.

Do Sądu Najwyższego wpłynęła pisemna odpowiedź obrońcy skazanego na zażalenie prokuratora, w której wnosił o jego nieuwzględnienie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zażalenie skarżącego nie zasługiwało na uwzględnienie.

Z treści wniosku o odroczenie wykonania kary pozbawienia wolności zawierającego także wniosek o wstrzymanie wykonania orzeczenia złożonego przez obrońcę skazanego J. K. oraz z dołączonej dokumentacji medycznej wynika, że skazany cierpi na poważną chorobę onkologiczną, a także na problemy psychiczne.

Postanowieniem z dnia 18 maja 2020 r. Wojskowy Sąd Okręgowy w W. wstrzymał wobec skazanego wykonanie kary łącznej dwóch lat pozbawienia wolności, orzeczonej w/w prawomocnym wyrokiem tego Sądu.

W toku postępowania dotyczącego wniosku o odroczenie wykonania kary, poddano skazanego badaniom przez biegłych. Z opinii sądowo-lekarskiej sporządzonej przez K. W., biegłego z zakresu onkologii klinicznej i hematologii wynika, że „z punktu widzenia onkologicznego przebyta choroba nowotworowa i skutki jej leczenia nie stanowią przeciwwskazania do umieszczenia skazanego w zakładzie karnym, pod warunkiem umożliwienia odbywania okresowych badań obrazowych i laboratoryjnych oraz kontroli w Poradni Chirurgicznej i Poradni Stomijnej”. Biegły podkreślał również konieczność zapewnienia właściwych warunków higienicznych w tego typu schorzeniach (k. 56v). Opinię w tej sprawie wydała również biegła z zakresu chirurgii ogólnej M. G.(k. 83-84). Biegła ta potwierdziła wnioski wynikające z pierwszej opinii podnosząc, że umieszczenie

skazanego w zakładzie karnym „nie zagraża jego życiu i zdrowiu – pod warunkiem zapewnienia mu okresowych kontroli onkologicznych, pobierania zleconych leków oraz dostatecznych warunków higienicznych w celi”.

Orzekający w przedmiocie odroczenia wykonania kary Wojskowy Sąd Okręgowy w W. uznał, że w przypadku skazanego J. K. zostały spełnione warunki fakultatywnego odroczenia jej wykonania, określone w art. 151 § 1 k.k.w., zgodnie z którym sąd może odroczyć wykonanie kary pozbawienia wolności na okres do roku, jeżeli natychmiastowe jej wykonanie pociągnęłoby dla skazanego lub jego rodziny zbyt ciężkie skutki. W ocenie Sądu, aktualny stan zdrowia skazanego powoduje, iż jego osadzenie w zakładzie karnym prowadziłoby do zbyt ciężkich skutków dla jego zdrowia, w rozumieniu tego przepisu. Sąd posiłkował się również wnioskami płynącymi z analizy pisma Dyrektora Biura Służby Zdrowia Centralnego Zarządu Służby Więziennej z dnia 4 lutego 2021 r. (k. 118), wskazując, że informacje w nim zawarte miały „kluczowe” znaczenie dla rozstrzygnięcia. Sąd zasięgnął tych informacji celem uzyskania odpowiedzi na pytanie, czy w przypadku schorzeń, na które cierpi skazany, jest możliwe odbywanie przez niego kary pozbawienia wolności przy zapewnieniu określonych przez biegłych warunków opieki medycznej oraz warunków higienicznych i sanitarnych, z zachowaniem określonej w art. 4 § 1 k.k.w. zasady humanitarnego wykonywania kary, z poszanowaniem godności ludzkiej skazanego. Z treści nadesłanej przez tę instytucję szczegółowej odpowiedzi wynikało między innymi, że z uwagi na aktualnie trudną sytuację epidemiologiczną kraju spowodowaną pandemią COVID-19, w warunkach więziennych skazany J. K. może w ogóle nie mieć zapewnionych świadczeń zdrowotnych (okresowe kontrole, kontynuacja leczenia onkologicznego) w pozawięziennych podmiotach medycznych lub realizacja tych świadczeń może być utrudniona. Tym bardziej, że ze względu na ową pandemię – jak podkreślono - nie wszystkie takie pozawięzienne podmioty medyczne wyrażają zgodę na realizację świadczeń zdrowotnych osób będących pod konwojem funkcjonariuszy Służby Więziennej.

Mając na uwadze całość materiału dowodowego, w tym opinie biegłych oraz powyższą informację Centralnego Zarządu Służby Więziennej - orzekający w sprawie Sąd uznał, że istnieją poważne wątpliwości co do tego, czy w czasie

trwania pandemii skazany w warunkach izolacji penitencjarnej będzie miał zapewnione niezbędne warunki higieniczno-sanitarne, których spełnienie jest niezbędne, aby mógł odbywać orzeczoną karę z poszanowaniem jego godności. Stwierdził Sąd, że pośredni wpływ na odroczenie wykonania kary miała też treść wydanego w roku 2019 przez Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich „Raportu z działalności Krajowego Mechanizmu Prewencji Tortur. Monitoring traktowania więźniów z niepełnosprawnością fizyczną i sensoryczną”, który to raport dodatkowo wzmocniał wątpliwości co do możliwości zapewnienia skazanemu w chwili obecnej właściwych warunków odbywania kary. Wszystkie te ustalenia doprowadziły Wojskowy Sąd Okręgowy do wniosku, że „okoliczności sprawy i stan zdrowia skazanego wskazują, iż spełnione zostały warunki fakultatywnego odroczenia wykonania kary, określone w art. 151 § 1 k.k.w. Wyraził też Sąd przekonanie, że być może w okresie roku, na jaki odroczone wykonanie kary - „pandemia COVID-19 ustąpi, co umożliwi skazanemu odbycie orzeczonej kary pozbawienia wolności w warunkach opisanych przez biegłych”.

Sąd Najwyższy stwierdza, że w konsekwencji powyższych ustaleń nie sposób zgodzić się ze skarżącym, by w niniejszej sprawie doszło do błędu w ustaleniach faktycznych, polegającego na niesłusznym przyjęciu, że natychmiastowe wykonanie kary pozbawienia wolności orzeczonej wobec J. K. pociągnęłoby dla skazanego zbyt ciężkie skutki dla jego zdrowia zarówno fizycznego, jak i psychicznego. Analiza materiału dowodowego dokonana przez Wojskowy Sąd Okręgowy była prawidłowa, bardzo rzetelna i wnikliwa, nie nosiła też znamion dowolności. Została oparta na całościowej ocenie przedstawionego w sprawie materiału dowodowego i doprowadziła Sąd I instancji do logicznych wniosków.

Sąd wykazał przekonująco, w oparciu o jakie dowody uznał, że wskazane przez biegłych warunki odbywania kary pozbawienia wolności przez skazanego nie mogą być w sposób pewny zagwarantowane przez zakład karny.

Chociaż zażalenie zarzuca Sądowi, że jego ustalenia są „pochopne i nieuprawnione” oraz zostały oparte na „lakonicznej hipotezie”, to jednak wydaje się, iż w uzasadnieniu tej skargi przyjęto bezkrytycznie, że pomimo wszystkich przedstawionych w sprawie dowodów wskazujących na brak możliwości zapewnienia właściwej opieki medycznej oraz warunków higieniczno-sanitarnych,

skazany będzie miał zapewnioną odpowiednią opiekę zdrowotną. W zażaleniu jednak nie wskazano, na czym oparto takie przekonanie. Należy przy tym podkreślić, że sama „potencjalna możliwość” zapewnienia opieki medycznej nie może być zrównana z faktycznym jej zapewnieniem, której przesłanką jest właśnie pewność co do jej spełnienia.

Nadto Sąd Najwyższy ponownie zwraca uwagę na szczególną sytuację wynikającą z pandemii COVID-19 w kraju, co w tym miejscu nie wymaga szerszej argumentacji, zwłaszcza w świetle stanowiska Dyrektora Biura Służby Zdrowia Centralnego Zarządu Służby Więziennej.

Reasumując należało uznać, że w zażaleniu wniesionym na postanowienie skarżący nie przedstawił żadnych powodów, które mogłyby wskazywać na to, iż orzeczenie to jest dotknięte wskazanym w tej skardze uchybieniem.

Mając to wszystko na uwadze Sąd Najwyższy postanowił, jak na wstępie.